Industry tips – Rundveetransport

Eyes on Animals | Watching out for their welfare

Inhoud

RUNDEREN 4
Watersysteem 4
Bevuilde watersystemen 4
Ongeschikte drinksystemen volwassen runderen 5
Ongeschikte drinksystemen niet gespeende kalveren 8
Sissende watersystemen 9
Waterkwaliteit bij hitte 9
Waterkwaliteit bij kou 9
Te lage waterdruk 10
Onvoldoende waterbakken 10
Handmatige watervoorzieningen 10
Tussenschotten 12
Toegangsdeuren 13
Zicht op de dieren 16
Gesloten trucks 16
Licht 17
Ladder 17
Bescherming tegen hitte 17
Cattle Cruisers en look-a-likes 19
Ongelijke vloer 19
Stahoogte 20
Ventilatie 20
Problemen dubbeldoeltrucks 21
Ongeschikte drinksystemen 21
Ongeschikte tussenschotten 21
Verwondingen door hydraulische vloer 21
Zieke of gewonde dieren 22
Laadklep 23
Lawaai 23
Geen zijwanden 24
Gladde laadklep 24
Te steile laadklep 25
Reflecterende laadklep 25
Transportjournaals– Tips and tricks 26
Vergunningen – Tips and tricks 26

Tussenschotten 26
Watersystemen 26
Laadoppervlakte 27
Algemeen 27

RUNDEREN

Watersysteem

Volwassen runderen drinken gemiddeld 60 liter per dag. Dit kan oplopen tot wel 180 liter per dag voor drachtige of lacterende melkkoeien. Ook als het buiten warm is, drinken runderen meer. Runderen zijn zeer kieskeurig. Ze proeven eerst of het water lekker is voordat ze het opdrinken. Het liefst drinken runderen uit een grote bak die zo laag mogelijk bij de grond geplaatst is. Bij het drinken, zuigt de koe het water naar binnen.

Niet gespeende kalveren drinken zo'n 10 liter melk per dag verspreid over 5-7 zoogbeurten. Per minuut drinkt een kalf tot ongeveer een halve liter melk. Na de biestperiode krijgen kalveren in de reguliere melkveehouderij (waar ze binnen enkele uren of dagen van de moederkoe gescheiden worden) kunstmelk. Kunstmelk bevat energie, eiwitten, vitaminen, mineralen en spoorelementen die nodig is voor een goede ontwikkeling van het kalf. Voor een goede opname is het belangrijk dat de melk op temperatuur wordt gebracht. Pas na paar maanden is de maag van het kalf voldoende ontwikkeld voor de vertering van ruwvoer. Tot die tijd is het kalf afhankelijk van melk.

Bevuilde watersystemen

Chauffeurs zijn verplicht om de watervoorzieningen in hun veetruck regelmatig schoon te maken. Daarom is het heel belangrijk dat de waterbakken goed bereikbaar zijn voor de chauffeur. Tijdens transportcontroles ziet Eyes on Animals regelmatig dat waterbakken niet of niet goed schoon te maken zijn en vol zitten met mest of strooisel. De runderen kunnen hierdoor niet drinken. De gevolgen daarvan zijn groot, met name bij lange afstandstransporten: runderen raken gedehydrateerd, gestrest, zullen verzwakken en soms zelfs sterven.

Waterbakken vol met mest en stro.

Smerig drinkwater, hier gaan runderen nooit van drinken!

Toegangsdeuren zijn noodzakelijk om schoon te maken.

- ☑ Zorg ervoor dat er toegangsdeuren zijn zodat waterbakken eenvoudig schoon te maken zijn.
- ☑ Zorg ervoor dat er toegangsdeuren zijn om de kwaliteit van het drinkwater (temperatuur, bevuiling) en de werking van het systeem (voldoende waterdruk) te kunnen controleren.

Ongeschikte drinksystemen volwassen runderen

Runderen drinken door het water naar binnen te zuigen. Bij het drenken van runderen is het belangrijk dat de waterbak voldoende ruimte biedt voor de kop van de rund. Ook moet de watertoevoer voldoende zijn; een rund kan namelijk wel 20 liter per minuut drinken.[1]

In de praktijk ziet Eyes on Animals te vaak watersystemen die volstrekt ongeschikt zijn voor runderen. Ze zijn te klein, niet goed toegankelijk, ze raken eenvoudig verstopt of bevuild en er komt onvoldoende water uit. Hieronder worden de meest voorkomende watersystemen besproken en beoordeeld:

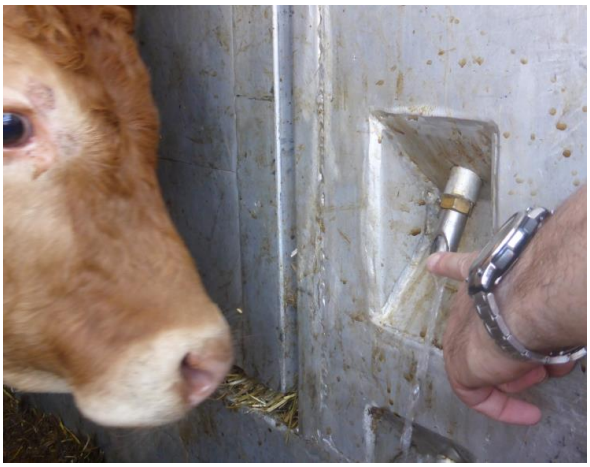

Drinknippels zijn totaal ongeschikt voor runderen. Ze kennen dit systeem niet en krijgen er onvoldoende water uit.

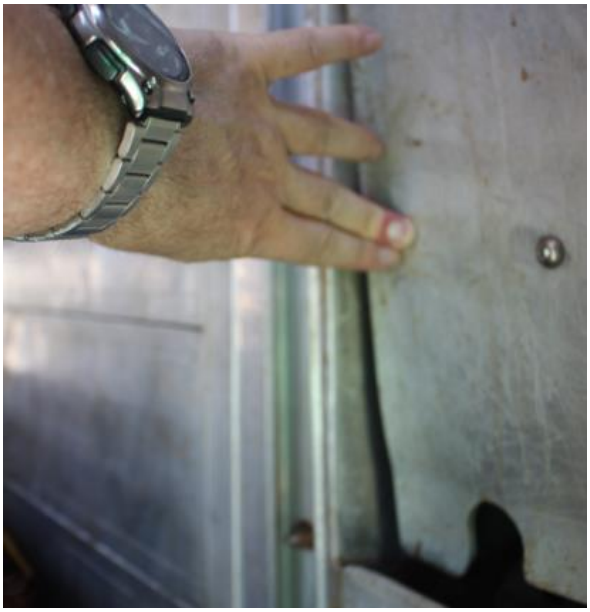

Niet geschikt voor runderen. Deze klep zie je vaak in dubbeldoel trucks (trucks gemaakt voor meerdere doelsoorten). De klep houdt viezigheid tegen en voorkomt dat poten (bij het laden op meerdere vloeren) klem komen te zitten. Door de klep verliest de waterbak zijn functie: als het rund de klep naar binnen duwt is er onvoldoende ruimte voor de bek/kop om te kunnen drinken. Dit systeem is alleen geschikt als de metalen plaat tijdens het drenken automatisch of handmatig wordt verwijderd.

[1] http://www.dairylogix.com/Document_34.pdf

Om te voorkomen dat de waterbak te klein wordt voor de runderen om te drinken heeft Pezzaioli de kleppen zo ontworpen dat ze naar binnen gevouwen kunnen worden.

Dit nippelsysteem is gemaakt voor varkens, niet voor runderen. Runderen kunnen hier niets mee. Ze weten niet hoe ze het moeten gebruiken en krijgen er onvoldoende water uit.

De drinkbak is mooi groot, maar de drink-knop is te kort. Er komt zo onvoldoende water uit. Ook is de bak niet diep

Dit bakje is aan de kleine kant en steek uit waardoor de runderen er zich aan kunnen verwonden. De runderen kunnen er wel goed bij. De bakjes moeten wel om de 4,5 uur schoongemaakt worden. Goede toegang tot deze drinkbakken is onmisbaar.

Dit bakje is iets aan de kleine kant. Een volwassen rund kan er niet heel goed bij omdat de kopruimte krap is. Daarnaast moeten ze om de 4.5 uur schoongemaakt worden.

Dit is een goede ventiel-drinkbak! Hij is groot (hoog, diep én een stuk breder dan veel andere waterbakken) en er komt veel water uit. Het ventiel is makkelijk door het rund te bedienen.

Dit is een mooie lepel-drinkbak. Wel is de bak iets aan de krappe/kleine kant.

- ☑ Zorg ervoor dat de waterbak voldoende groot is. De kop van het rund moet er gemakkelijk inpassen.
- ☑ De waterbak moet gemakkelijk en logisch in gebruik zijn.
- ☑ De waterbak moet zo gepositioneerd zijn dat het rund er in een natuurlijke houding uit kan drinken.

Ongeschikte drinksystemen niet gespeende kalveren

Tijdens het transport van kalveren wordt water aangeboden via drinknippels. Omdat kalveren het drinken via nippels niet snappen, drinken ze tijdens transport niet tot nauwelijks. Ze zijn immers gewend aan een speen of emmer. Bovendien is een drinknippel niet geschikt voor de bek van een kalf. Een kalf zal er amper water uit kunnen krijgen omdat ze gewend zijn om te zuigen en niet om op een nippel te drukken. Bovenal hebben jonge kalveren melk nodig en geen water of elektrolyt.

Dat kalveren tijdens lange afstandstransport niet kunnen drinken is in strijd met de wet. Bovendien is de urenlange onthouding van melk een grote aanslag op de gezondheid en het welzijn van de kalf. Kalveren zijn namelijk al zwak omdat hun immuunsysteem nog niet volledig is ontwikkeld, ze transportstress ondervinden, plotseling in een nieuwe omgeving zijn en worden blootgesteld aan ziektekiemen van andere kalveren. Veel kalveren komen dan ook zwak aan op de eindbestemming en hebben antibiotica nodig om erbovenop te komen.

Om kalveren te drenken kan het beste een speen worden gebruikt en dient warme melk te worden gebruikt. Omdat jonge kalveren echter een enorme zuigbehoefte hebben, zullen ze al gauw teveel drinken. Dit heeft een negatief effect op hun verteringsstelsel. Om te voorkomen dat kalveren teveel drinken en ieder kalf voldoende en warme melk binnen krijgt, is het daarom noodzakelijk om kalveren handmatig te drenken. Volautomatisch is dit namelijk (nog) niet mogelijk. In Nederland is de export van niet gespeende kalveren over lange afstand om deze reden ook verboden. Iedere acht uur moeten zij gelost worden en individueel te drinken krijgen.

Waternippels zijn ongeschikt voor kalveren. Ze kennen dit systeem niet en maken er geen gebruik van.

Eyes on Animals heeft dit speensysteem nog nooit in de praktijk gezien. In potentie lijkt het veelbelovend, maar de kans is groot dat de melkgift niet individueel kan worden afgestemd, waardoor de kalveren teveel of te weinig drinken.

- ☑ Waternippels zijn ongeschikt voor kalveren en in strijd met de wet.
- ☑ Drinksystemen voor kalveren zijn alleen geschikt als zij kunnen garanderen dat ieder kalf voldoende drinkt én niet teveel drinkt.
- ☑ Drinksystemen zijn alleen geschikt als zij warme melk kunnen aanbieden.

Sissende watersystemen

Voor kalverentransporten worden meestal drinknippels gebruikt. Drinknippels zijn ongeschikt voor kalveren, zie hiervoor ook het hoofdstuk 'Ongeschikte drinksystemen kalveren'. Afgezien hiervan valt het Eyes on Animals op dat bij het indrukken van deze nippels regelmatig een sissend geluid vrijkomt, wat de kalveren afschrikt. Ook spuit het water soms alle kanten op.

- ☑ Drinksystemen moeten vrijwel geluidloos functioneren, omdat het anders de kalveren afschrikt.

Waterkwaliteit bij hitte

Tijdens inspecties in de zomer merkt Eyes on Animals op dat het water dat uit de waterbakken of nippels komt soms extreem heet is of stinkt. Als het water heet is en stinkt zullen runderen het niet drinken of er ziek van worden.

- ☑ Ontwerp de watertank en leidingen op dusdanige manier dat het water koel en schoon blijkt. Zelfs onder extreme omstandigheden zoals bij lange tijd stilstaan in de volle zon. Ook moet het water eenvoudig ververst kunnen worden.
- ☑ Trucks met leidingen die niet bestand zijn tegen extreme kou mogen niet gebruikt worden als de temperatuur tijdens de reis onder de 0°C komt.

Waterkwaliteit bij kou

Dat water in de winter bevriest, is geen uitzondering. Regelmatig ziet Eyes on Animals veetransporten waar de drinksystemen niet werken omdat het water bevroren is.

Deze rundveetruck stond 2.5 dag vast in sneeuw en het water was bevroren.

- ☑ Ontwerp de watertank en leidingen op dusdanige manier dat het water niet bevriest. Zelfs onder extreme omstandigheden zoals bij lange tijd stilstaan, of temperaturen ver beneden nul dient het water te blijven stromen.

Te lage waterdruk

Het is een veelvoorkomend probleem dat watersystemen een te lage waterdruk hebben. Runderen drinken wel 20 liter per minuut.[1] Er dient dus voldoende water uit het ventiel of de lepel te komen. Vooral op de bovenste verdieping is de waterdruk vaak onvoldoende.

- ☑ Zorg ervoor dat er voldoende waterdruk op de lepel of ventiel staat.

Onvoldoende waterbakken

Runderen kennen een sterke hiërarchie. Dit bekent dat dominante runderen de waterbakken kunnen blokkeren voor runderen die lager in de rang staan. Om ervoor te zorgen dat alle runderen kunnen drinken, is het belangrijk dat er voldoende waterbakken zijn. Minimaal twee per compartiment aan beide zijdes van de trucks. Let er vooral op dat de runderen naast de tussenschotten makkelijk bij de waterbakken kunnen. Zorg voor minimaal twee waterbakken aan beide zijdes van het compartiment.

- ☑ Zorg ervoor dat ook de runderen die aan de kant van het tussenschot staan bij de waterbakken kunnen. Bijvoorbeeld door vouwbare waterbakken aan de tussenschotten te bevestigen.

Vouwbare waterbakken aan de tussenschotten

Handmatige watervoorzieningen

Na 14 uur transporttijd dienen runderen gedurende één uur te rusten en water te krijgen. Om ervoor te zorgen dat alle runderen voldoende en schoon drinkwater krijgen, zijn handmatige watervoorzieningen onmisbaar. Bij automatische systemen bestaat er namelijk het grote risico dat alleen dominante dieren drinken krijgen. Ook dienen handmatige watervoorzieningen beschikbaar te zijn voor het geval dat automatische watersystemen stuk gaan, onvoldoende water geven, ongeschikt zijn of wanneer runderen extra water nodig hebben, zoals bij extreme hitte.

Een waterbak die vouwbaar is en door de ventilatieopeningen past kan hierbij zeer nuttig zijn. Een ladder is onmisbaar om de dieren op de tweede laadvloer water te kunnen geven.

Tijdens transportcontroles ziet Eyes on Animals dat handmatige watervoorzieningen vaak niet aanwezig zijn, met stress, uitdroging en soms zelfs sterfte tot gevolg. Ook zien we chauffeurs runderen soms water geven met emmers, maar dit is onbegonnen werk. Emmers vallen snel om en er kan maar één rund (vaak de dominantste) tegelijkertijd uit drinken.

Het is onbegonnen werk om binnen één uur tientallen runderen water te geven met emmers. Dominante runderen zullen de onderdanige runderen bovendien wegduwen.

Dit is een mooie handmatige drinkbak/watertrog. Er kunnen meerdere runderen tegelijkertijd uit drinken. Zo voorkom je gevechten om het water.

Deze waterbak is <u>vouwbaar</u> en kan via de buitenkant van de truck aan de binnenkant bevestigd worden. De bak is iets te klein maar vormt een goede aanvulling op de grotere waterbakken.

Handmatige watersystemen zijn bovendien van essentieel belang om runderen die gedehydrateerd zijn of ernstig uitgeput water te kunnen geven.

- ☑ Zorg ervoor dat iedere truck is uitgerust met minimaal twee watertrogs en zes vouwbare waterbakken.
- ☑ Zorg voor een ladder zodat ook de dieren op de tweede laadvloer water verstrekt kan worden.
- ☑ Zorg voor toegangsdeuren in ieder compartiment, zodat er in ieder compartiment waterbakken geplaatst kunnen worden.

Tussenschotten

Met tussenschotten wordt voorkomen dat dieren, wanneer de chauffeur remt, tegen elkaar aanvallen. Ook kunnen er rangorde gevechten mee voorkomen worden, door dieren - die elkaar niet kennen - met schotten te scheiden. Als tussenschotten echter niet helemaal tot aan de grond komen of voldoende hoog zijn, kan dit voor ernstige verwondingen zorgen. Dieren kunnen er namelijk onder gaan liggen en zichzelf verwonden als zij (plots) moeten opstaan, of ze kunnen over het tussenschot springen en vast komen te zitten. Helaas ziet Eyes on Animals in de praktijk veel tussenschotten die niet helemaal tot aan de grond of onvoldoende hoog zijn, of tussenschotten waaraan metalen hengsels of kettingen zitten. Dit is vooral vaak het geval bij trucks die voor meerdere diersoorten gebouwd zijn zoals voor runderen en varkens (de zogenaamde dubbeldoeltrucks). Omdat deze trucks op meerdere niveaus geladen kunnen worden, is de hoogte van de tussenschotten beperkt. Voor varkens zijn de schotten voldoende hoog, maar bij runderen zit er onder de schotten teveel ruimte. De echte Cattle cruisers daarentegen zijn speciaal gemaakt voor runderen en de schotten zijn hier ook op ontworpen. Er zijn echter ook Cattle cruiser look-a-likes op de markt die ook voor andere diersoorten gebruikt kunnen worden, maar daardoor voor runderen tekort schieten. Ook hengels en kettingen kunnen een gevaar vormen wanneer de runderen erachter blijven haken en vallen.

Als er ruimte is onder een tussenschot, kunnen runderen zich ernstig verwonden bij opstaan. Ook kunnen ze niet meer opstaan, waardoor ze niet meer bij de drinkbakken kunnen komen of vertrapt worden.

Deze metalen constructie aan de zijkant van het tussenschot vormt een groot risico: runderen kunnen er hun poten doorheen steken, struikelen en zich verwonden.

Deze ketting/snoer vormt een groot risico. Runderen kunnen er met hun poten achter komen en vallen.

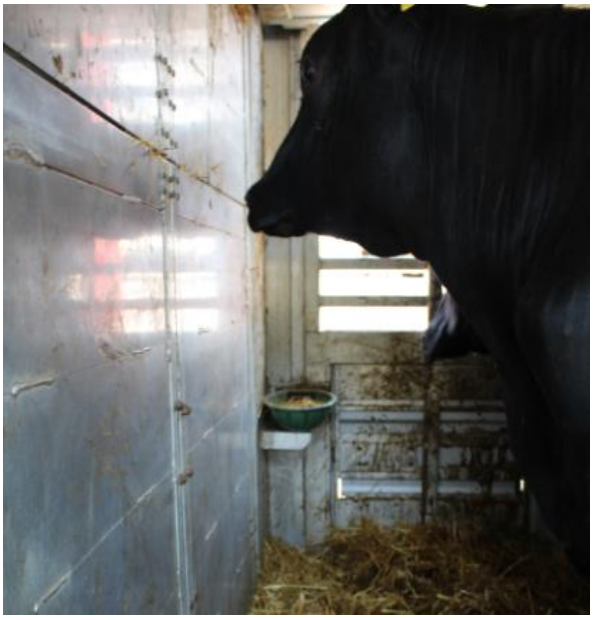

Dit is een goed tussenschot. Hij is volledig gesloten en de runderen kunnen zich nergens aan verwonden.

Als een tussenschot te laag is bestaat het risico dat een rund eroverheen springt en zich verwond.

Dit transportbedrijf heeft stukken metaal laten maken om het gat onder de tussenschotten te kunnen dichten.

- ☑ Zorg ervoor dat tussenschotten tot aan de grond gesloten zijn. Als de tussenschotten alleen maar tot de grond gesloten zijn wanneer er op drie vloeren geladen wordt, sta het gebruik van de truck voor minder dan drie vloeren dan niet toe.
- ☑ Zorg dat de tussenschotten hoog genoeg zijn, zodat de dieren er niet overheen kunnen springen.
- ☑ Voorkom hengsels, kettingen, uitstekende delen of gaten in het tussenschot.

Toegangsdeuren

Bij transport van dieren zijn toegangsdeuren van essentieel belang. Toegangsdeuren zorgen ervoor dat:

- Zieke, gewonde, verzwakte of vertrapte dieren kunnen worden afgezonderd, uitgeladen en/of worden geholpen.

- Dieren handmatig (extra) water en eten gegeven kan worden. Dit is noodzakelijk bij lange afstandstransporten, extreme hitte of lange wachttijden, bijvoorbeeld aan de grens.
- Waterbakken voor runderen kunnen worden schoongemaakt, zodat ze niet verstopt raken of het water ondrinkbaar wordt.

Ook zijn toegangsdeuren onmisbaar bij noodsituaties: wanneer het watersysteem bijvoorbeeld defect raakt, er een kalf sterft en moet worden uitgeladen, of wanneer er een koe bevalt. Toegang tot de dieren is dan ook wettelijk verplicht. Toegangsdeuren moeten dus groot genoeg - voor een chauffeur of dierenarts - om naar binnen te gaan.

Eyes on Animals ziet dat toegangsdeuren veel gebruikt worden in de praktijk, met name om de dieren te drenken en te voeden. Steeds vaker zien we echter trucks , zowel reguliere als geklimatiseerde varianten, zonder toegangsdeuren. In de zomer van 2015 heeft Eyes on Animals verschillende trucks zonder toegangsdeuren urenlang aan de Bulgaarse-Turkse grens zien staan. Hierdoor konden de dieren niet gedrenkt worden, terwijl zij – als gevolg van slecht functionerende watersystemen – vaak dringend water nodig hebben. Chauffeurs kunnen vaak slechts machteloos toekijken.

Dode koe tijdens transport. Er was wel een toegangsdeur maar deze was te klein om de dode koe te kunnen uitladen. De truck moest daarom naar een plek rijden om alle dieren uit- en weer in te laden. Dit koste uren tijd. Idealiter zijn toegangsdeuren groot genoeg om een gewond, ziek of dood dier direct te kunnen uitladen.

Toegangsdeuren zijn nodig om runderen handmatig water te kunnen geven. Handmatig drenken is essentieel bij lange afstandtransport.

Door toegangsdeuren kon een dierenarts dit kalf met ernstige ademhalingsproblemen medicijnen toedienen.

Door toegangsdeuren kon een dierenarts deze ernstige zieke en drachtige koe een infuus geven om aan te sterken.

Door gebrek aan toegang kon de chauffeur deze uitgeputte en uitgedroogde jonge stier geen water geven.

Via toegangsdeuren kunnen de waterbakken goed gereinigd worden.

Dankzij toegangsdeuren kon dit kalf – dat tijdens transport geboren werd – apart worden gezet. Als het kalf niet apart was gezet, zou deze vertrapt worden. Wachten op een losplek was in dit geval te laat geweest.

Goede toegangsdeuren.

- ☑ Zorg voor toegangsdeuren in ieder compartiment.
- ☑ De omvang van de toegangsdeur moet dusdanig zijn dat er een chauffeur of dierenarts doorheen kan.
- ☑ Idealiter is de toegangsdeur groot genoeg om een dood dier direct te kunnen uitladen.
- ☑ Via toegangsdeuren moeten waterbakken eenvoudig schoon te maken zijn. Plaats ze daarom dicht bij elkaar.

Zicht op de dieren

Gesloten trucks

Op de weg rijden steeds meer geklimatiseerde of dwarsgeventileerde trucks. Eyes on Animals verwacht dat deze trucks niet meer lang (zonder aanvullende eisen) zullen zijn toegestaan, omdat ze de inspectie en zorg van de dieren ernstig belemmeren. Er is bij de controlerende instanties, in Nederland en andere Europese lidstaten, veel discussie over gesloten trucks. Wettelijke bepalingen over de beladingsgraad, het functioneren van het watersysteem en de conditie van de dieren, kunnen namelijk niet goed gecontroleerd en uitgevoerd worden. Bovendien is er regelmatig geen toegang tot de dieren, terwijl dit wettelijk wel verplicht is. Zie hiervoor ook het hoofdstuk ‘Toegangsdeuren’.

Geklimatiseerde en gesloten trucks belemmeren regelmatig de inspectie van- en toegang tot- de dieren.

Licht

Een chauffeur dient het welzijn van de dieren regelmatig te controleren. Controle moet ook 's nachts mogelijk zijn. Daarom dient ieder compartiment voorzien te zijn van voldoende licht. Lampen dienen geplaatst te worden boven de dieren, om te voorkomen dat ze ervoor staan.

- ☑ Zorg voor goede verlichting in ieder compartiment zodat controle op dierenwelzijn ook 's nachts goed mogelijk is.

Ladder

Wanneer runderen op meerdere laadniveaus geladen zijn, is een ladder essentieel om het welzijn van de dieren bovenin goed te kunnen controleren en handmatig water te kunnen verstrekken. Deze trucks dienen daarom voorzien te zijn van een ladder.

Bij trucks met meerdere laadniveaus is een ladder onmisbaar. Let op: Sommige lidstaten geven boetes bij het ontbreken van een ladder!

- ☑ Zorg voor een ladder zodat ook de dieren op de tweede laadvloer water verstrekt kan worden.

Bescherming tegen hitte

Als het buiten heel warm is en een truck pal in de zon stil staat, stijgt de temperatuur al snel naar gevaarlijke waardes. Zo heeft Eyes on Animals duizenden dieren zien lijden onder de extreme hitte, zoals aan de Turks-Bulgaarse grens, in de wachtrij voor Nederlandse slachterijen of in de file.

Signaal hittestress: uitputting, zwakte en hijgen.

Om hittestress te voorkomen dienen temperaturen in de truck niet boven de 25° C te komen. Bij temperaturen boven de 25° C kan een rund zijn lichaamswarmte namelijk niet meer goed kwijt, waardoor hittestress ontstaat.[23] Naarmate de temperatuur stijgt, zal de hittestress erger worden. In combinatie met een hoge luchtvochtigheid kunnen temperaturen boven 30° C zelfs dodelijk zijn. Realiseer u dat de luchtvochtigheid in een truck vaak hoger is dan buiten, doordat dieren herkauwen, ademen en zweten en hierbij vocht vrijkomt. Bij extreme hittestress zullen runderen gaan hijgen, snel ademen en zullen ze onrustig, of juist lusteloos worden. Om grote dierenwelzijnsproblemen te voorkomen, zullen trucks voorzien moeten zijn van een alarmsysteem dat in werking treedt als de temperatuur en luchtvochtigheid in de truck gevaarlijke waardes bereikt. Hiervoor dienen temperatuursensoren te worden geplaatst in de truck. Iedere afdeling heeft twee sensoren nodig. Plaats de sensoren op een goede plek: dus niet vlakbij een ventilator of pal in de zon. Zorg er ook voor dat de sensor niet beïnvloedt wordt door de wand waaraan hij wordt bevestigd. Het alarm dient gekoppeld te worden aan een mobiele telefoon, in het geval de chauffeur niet bij de truck is.

Table 1. Livestock Temperature Humidity Index* (THI) at specific temperatures and relative humidity levels.

Ambient air		Relative Humidity (%)					
Temp. °F	Temp. °C	20	30	40	50	60	70
100	37.8	26	29	30	31	33	34
98	36.7	26	28	29	31	32	33
96	35.6	26	27	28	30	31	32
94	34.4	26	27	28	29	31	32
92	33.3	25	26	27	28	29	30
90	32.2	25	26	26	27	28	29
88	31.1	24	24	26	27	27	28
86	30	23	24	25	26	27	27
84	28.9	22	23	24	25	26	27
82	27.8	22	23	23	24	25	26
80	26.7	21	22	23	23	24	24
78	25.6	20	21	22	23	23	24
76	24.4	19	21	21	22	22	23
Livestock Safety Index (°C)		Normal <23	Alert 24-25.5		Danger 26-28	Emergency >29	

* The Livestock THI was adapted from the human Humidex Chart, which can be found at : http://www.ccohs.ca/oshanswers/phys_agents/humidex.html.

Naast de temperatuur dient ook rekening te worden gehouden met de luchtvochtigheid!

- ☑ Zorg voor goede temperatuursensoren. Plaats deze op een betrouwbare plek.
- ☑ Zorg voor een alarmsysteem dat afgaat als de temperatuur en luchtvochtigheid in de truck te hoog zijn. Alarmsysteem dient gekoppeld te zijn aan het mobiele telefoontoestel van de chauffeur.

---

[2] http://www.nadis.org.uk/bulletins/managing-heat-stress-in-dairy-cows.aspx
[3] http://www.lely.com/nl/farming-tips/voorkoming-van-hittestress

- ☑ Zorg dat het dak en zijwanden van de truck lichtkleurig en gemaakt zijn van isolerend materiaal, zoals Styropor (kunststof materiaal) of hout.
- ☑ Zorg voor voldoende en goede ventilatoren. Per compartiment minimaal één ventilator. De ventilatiecapaciteit dient te voldoen aan de Transportverordening.
- ☑ Plaats een luifel/zonnescherm op de truck om – bij gebrek aan schaduw – te voorkomen dat de zon direct in de truck schijnt.

Cattle Cruisers en look-a-likes

In veel EU landen mogen trucks niet hoger zijn dan 4 meter. Boven de schoft van de runderen moet er echter voldoende ruimte zijn zodat de runderen goed kunnen staan, de rug kunnen krommen én een goede ventilatie mogelijk te maken. Om runderen toch op twee levels te kunnen laden, zijn zogenaamde 'Cattle cruisers" ontworpen. Bij Cattle Cruisers zijn de wielkasten geïntegreerd in de vloer. Bij sommige Cattle Cruiser look-a-likes (de varianten die vaak ook voor andere diersoorten worden gebruikt) zien we dat de wielkasten boven de laadvloer uitsteken en daardoor de laadoppervlakte beperkt wordt. Een deel van de runderen moet tussen de wielkasten staan, wat alleen kan als ze in de rijrichting staan. Dit terwijl runderen juist graag naar buiten kijken, dus zijwaarts staan. Liggen gaat ook moeizaam. Ook is de ventilatie in de ruimte tussen de wielkasten minder omdat er minder ventilatieopeningen zitten. Cattle Cruiser look-a-likes met wielkasten die boven de vloer uitsteken, zijn daarom alleen geschikt voor kleine runderen of kalveren.

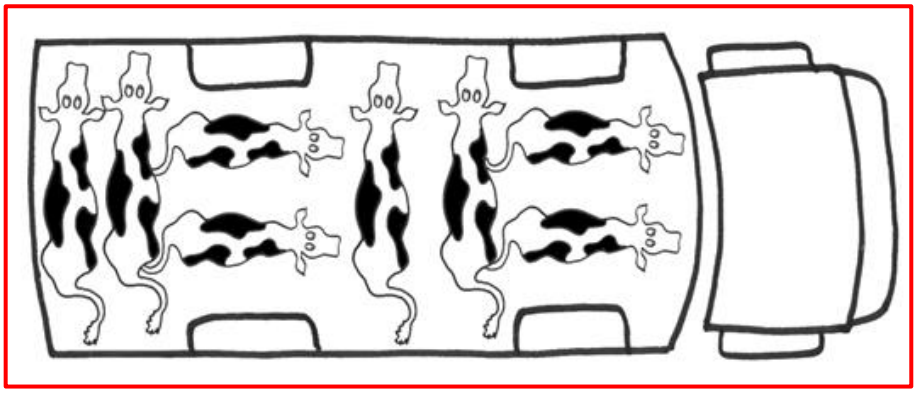

Tussen de wielkasten is er minder ventilatie en kunnen runderen niet gemakkelijk staan en liggen.

Bij de Cattle Cruiser look-a-likes is er tussen de wielkasten maar beperkt ruimte. Deze laadruimte is eigenlijk alleen geschikt voor kalveren.

- ☑ Zorg dat de wielkasten niet boven de vloer uitkomen, zodat alle runderen comfortabel kunnen staan.
- ☑ Bij Cattle Cruisers look-a-likes met hoge wielkasten mogen alleen kalveren of kleine runderen geladen worden. Zorg ervoor dat dit duidelijk gecommuniceerd wordt naar de klant. Foto cattle cruiser even floor

Ongelijke vloer

In de praktijk zien we regelmatig trucks waarvan de laadvloer plaatselijks is verhoogd, bijvoorbeeld door de wielkasten. Dit kan gevaarlijke situaties opleveren, zoals runderen die zich verstappen, hun evenwicht verliezen of zich verwonden. In de praktijk kan dit opgelost worden door bijvoorbeeld ruim stro neer te leggen, maar beter is het om alles gelijkvloers te maken.

Door plotselinge verhogingen van de vloer kan een rund zich verstappen, het evenwicht verliezen of zich verwonden.

- ☑ De oppervlakte boven de wielkast telt niet mee als 'laadoppervlakte' als deze boven de rest van de vloer uitsteekt. Dit moet in de vergunning ook gespecificeerd worden, net als het verplichte gebruik van een dikke laag stro bij verhoogde wielkasten zodat runderen zich niet verstappen.

Stahoogte

Tijdens transportcontroles zien we dat runderen soms onvoldoende ruimte hebben boven schoft, met name bij de zogenaamde dubbeldekker trucks (dit zijn geen Cattle Cruisers). Hierdoor kunnen de runderen tegen het plafond aankomen tijdens het rijden en zich ernstig verwonden. Boven de schoft is er minimaal 25cm ruimte nodig om dit soort verwondingen te voorkomen.

Als er onvoldoende ruimte is boven de schoft, kunnen ernstige verwondingen ontstaan.

- ☑ Zorg voor minimaal 25cm ruimte boven de schoft van het rund. Optimaal is 30 cm.

Ventilatie

Om warmte en vocht, afkomstig van de dieren, af te drijven is goede ventilatie essentieel. De Transportverordening vereist een gelijkmatige verdeling van de lucht bij een minimumluchtstroom van nominaal 60 m3/uur/KN laadvermogen. De ventilatie moet minimaal 4 uur onafhankelijk van de motor kunnen werken. Fabrikanten van trucks moeten kunnen aantonen dat aan deze vereisten wordt voldaan. Daarnaast is het belangrijk dat ventilatoren of luchtopeningen – met name bij koud weer - ter hoogte van de kop van het dier zitten en niet lager. Als de ventilatoren te laag zitten, krijgen de dieren de lucht op de maagstreek. Dit kan ongemak en stress veroorzaken. Zorg er ook voor dat beweegbare vloeren de ventilatoren niet in de weg zitten.

- ☑ Zorg dat de ventilatiecapaciteit voldoet aan de Transportverordening Nr. 1/2005.
- ☑ Zorg dat ventilatoren en luchtopeningen ter hoogte van de kop van het dier zitten, om tocht en lucht op de maagstreek te voorkomen.
- ☑ Zorg ervoor dat beweegbare vloeren de ventilatoren niet in de weg zitten.

Problemen dubbeldoeltrucks

Ongeschikte drinksystemen

Regelmatig worden trucks gebouwd voor het kunnen vervoeren van meerdere diersoorten, zoals runderen, schapen en varkens. In de praktijk zien we bij deze dubbeldoel-trucks vaker problemen . Zo ziet Eyes on Animals regelmatig runderentransporten met slechts een drinknippelsysteem. Drinknippels zijn gemaakt voor varkens en niet voor runderen. Runderen kunnen niet drinken uit een nippel. De gevolgen kunnen groot zijn: runderen raken gestrest door watergebrek, uitgedroogd, verzwakt en kunnen zelfs sterven als gevolg van watergebrek en hitte.

Trucks met drinknippels zijn gemaakt voor varkens en niet voor runderen.

- ☑ Geef de koper instructies over welke diersoorten wel of niet met de truck vervoerd mogen worden.
- ☑ Of zorg ervoor dat er voor ieder diersoort geschikte drinksystemen zijn.

Ongeschikte tussenschotten

Dubbeldoel-trucks kunnen vaak, naar keuze, op twee tot vier levels geladen worden. Vier levels wanneer het bijvoorbeeld varkens betreft en twee levels voor runderen. De tussenschotten (vaak bevestigd zijn aan het plafond van de laadvloer) zijn vaak voldoende hoog voor bijvoorbeeld varkens (bij 3-4 laadvloeren) maar niet voor runderen (twee laadvloeren) waardoor er een geul onder het schot komt te zitten. Runderen kunnen onder deze geul vast komen te zitten.

De schotten van dubbeldoel-trucks zijn vaak te kort voor het transport van runderen. Hierdoor ontstaan risico's op verwondingen.

- ☑ Vertel de koper over de beperkingen en risico's van dubbeldoeltrucks, zoals dat de tussenschotten maar een beperkte afmeting hebben en risico geven op verwondingen.
- ☑ Of zorg ervoor dat tussenschotten nauwkeurig aan te passen zijn op het vervoerde diersoort.
- ☑ Zorg ervoor dat er extra metalen platen aanwezig zijn die – bij het transporteren van runderen op twee laadvloeren – aan de onderkant van de tussenschotten bevestigd kunnen worden zodat er geen geul onder de tussenschotten zit.

Verwondingen door hydraulische vloer

Regelmatig ziet Eyes on Animals verwondingen aan de poten doordat runderen of andere dieren in de ventilatieroosters vast komen te zitten. Dit gebeurt vaak als de eerste laadvloer naar boven wordt gelift. Het dier moet deze pijn, die verergerd wordt door iedere beweging van de truck, soms uren doorstaan. Dit soort problemen moeten én kunnen voorkomen worden. Bijvoorbeeld door roosters voor de ventilatieopeningen te plaatsen.

Door ventilatieroosters voor de ventilatieopeningen te plaatsen, kunnen runderen niet met hun poten vast komen te zitten.

Zieke of gewonde dieren

Voor de verzorging van zieke of gewonde dieren zijn toegangsdeuren onmisbaar. Toegang tot de dieren is dan ook wettelijk verplicht. Zie hiervoor ook het hoofdstuk 'Toegangsdeuren'. Ook is het verplicht om dieren die ziek worden of gewond raken tijdens transport af te zonderen van de andere dieren. De ervaring van Eyes on Animals is dat veel trucks deze mogelijkheid niet bieden. In de praktijk worden zieke of zwakke dieren daarom vaak vertrapt en sterven ze een afschuwelijke dood.

Kalveren die moe of zwak zijn, gaan liggen en lopen het risico vertrapt te worden tijdens transport

Zieke, uitgedroogde of uitgeputte runderen zullen gaan liggen en het risico lopen vertrapt te worden.

- ☑ Zorg ervoor dat dieren die ziek worden of gewond raken tijdens transport kunnen worden afgescheiden van de rest van de groep, door bijvoorbeeld het plaatsen van een extra schot mogelijk te maken.

- ☑ Zorg voor goede toegangsdeuren in ieder compartiment, die voldoende groot zijn om dieren eventueel te kunnen uitladen.

Laadklep

Lawaai

Runderen zijn gevoelig voor geluid. Hun geluidsbereik is groter dan dat van de mens. Onnodig lawaai zoals geschreeuw van mensen, metaal op metaal geluid of de laadklep die tegen de grond aan slaat, zorgt voor stress en angst onder runderen. De runderen zullen zich onrustiger gedragen en de hartslag neemt toe. Het is daarom belangrijk om lawaai zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan simpelweg door op verschillende plekken rubber of ander dempend materiaal te bevestigen, zoals aan de onder- en zijkanten van de laadplank. Hierdoor wordt het geluid, bij het openen en neerlaten van de laadklep, gedempt.

Door rubber op de zijwanden te plaatsen wordt metaal op metaal geluid voorkomen.

Door een touwtje of stok aan de laadklep-wand te bevestigen kan deze rustig neergelaten worden.

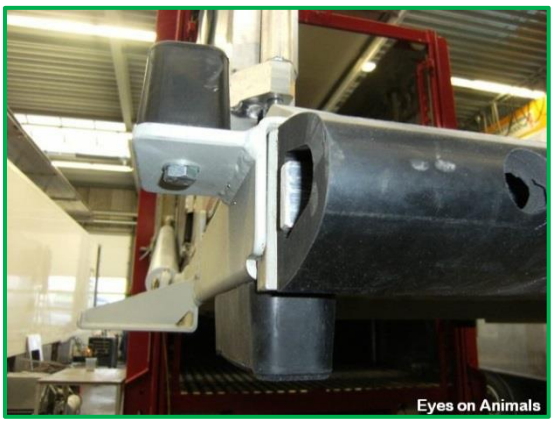

Door rubber op de hydraulische laadklep te plaatsen maakt voorkom je een harde beng.

- ☑ Plaats rubber op de onder- en zijkanten van de laadklep en zijwanden om geluid te reduceren.
- ☑ Bevestig een touw of stok aan de wand van de laadklep, zodat deze rustig kan worden neergelaten.

Geen zijwanden

Het is verplicht om zijwanden te hebben op een laadklep. Zo wordt voorkomen dat runderen van de laadklep kunnen vallen of springen. Bij sommige trucks ontbreken desalniettemin deze zijwanden, of zijn de zijwanden niet nauw aangesloten waardoor er een geul ontstaat. Dit verhoogt het risico op verwondingen.

Als zijwanden ontbreken of niet nauw aansluiten, kunnen runderen van de laadklep vallen of zich verwonden.

- ☑ Zorg voor zijwanden die goed aansluiten en voorkomen dat runderen zich kunnen verwonden of vallen.

Gladde laadklep

Om te voorkomen dat runderen bij het laden uitglijden is het van belang dat er op de laadklep traptreden worden geplaats en de vloer antislip is, zoals bijvoorbeeld rubber of traanplaat.

Traptreden verminderen het risico dat runderen uitglijden.

- ☑ Zorg voor traptreden op de laadklep en een antislip ondergrond.

Te steile laadklep

Laadkleppen mogen niet steiler zijn dan 20°. Laadkleppen met hellingen dienen traptreden te hebben. Bij een helling boven de 10° is dit verplicht. Om laadkleppen minder stijl te maken, kan gekozen worden voor een laadklep die vouwbaar is.

- ☑ Laadkleppen mogen niet steiler zijn dan 20°.
- ☑ Bij laadkleppen met een helling zijn er traptreden nodig om uitglijden en verwondingen te voorkomen.

Vouwbare laadklep van de firma Cuppers

Reflecterende laadklep

Als laadkleppen zonlicht reflecteren, kunnen dieren afgeleid of bang worden van de schitteringen. Een zwarte laadklep voorkomt dat zonlicht reflecteert en dieren schikken. Ook kan er bijvoorbeeld stro neergelegd worden.

Door de laadklep zwart te maken wordt reflectie van de zon voorkomen.

- ☑ Zorg ervoor dat de laadklep is gemaakt van een niet reflecterend materiaal.

Transportjournaals– Tips and tricks

- ☑ Om gesjoemel met transportjournaals te voorkomen is het aan te raden om de hoekjes van sectie 1-5 trapsgewijs om te vouwen en hierop een stempel te plaatsen. Zo kunnen documenten niet eenvoudig worden veranderd.

Foto van stempel op transport-journaals

Vergunningen – Tips and tricks

Tussenschotten

- ☑ Als de tussenschotten de grond niet raken wanneer er op twee vloeren geladen wordt en er geen extra metalen platen aanwezig zijn om aan de onderkant van de tussenschotten te bevestigen, vermeldt dan op de vergunning dat het vervoer van runderen niet is toegestaan.

Watersystemen

- ☑ Als er alleen drinknippels zijn dan is de truck niet geschikt voor runderen. Specificeer daarom welke diersoorten en eventueel leeftijdscategorieën zijn toegestaan voor de betreffende truck.

CERTIFICATE OF APPROVAL OF MEANS OF TRANSPORT BY ROAD FOR LONG JOURNEYS
(pursuant to art 18(2) of Reg. 1/2005/EC)

Številka SPIS	*Reference number*	U34402-39/2014
Številka prometnega dovoljenja	*Immatriculation licence number*	095099510
Registrska označba vozila	*Number of registration plates*	BP250AA
Številka šasije	*Number of frame*	W09000218CBF62249
Opremljen z navigacijskim sistemom	*Equipped with a navigation system*	DA(YES)
Vrste živali, ki jih je dovoljeno prevažati	*Types of animals allowed to be transported*	
Govedo (Razen sesnih telet, ki so še vedno na mlecni prehrani)		
Cattle (Except Unweaned calves, which are still on a milk diet)		
Površina [m2] na etažo	*Area[m2] per deck*	1: 16.4m2 2: 17.79m2
Datum poteka potrdila	*Expiry date*	14.4.2020
Potrdilo je izdala	*This certificate is issued by:*	
Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin / ***The Administration of the Republic of Slovenia for food safety, veterinary sector and plant protection***		
Območni urad / *Regional office*		
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenia		

Voorbeeld van een Sloveens vergunning waarop gespecificeerd is dat de truck niet geschikt is voor het transport van kalveren.

- ☑ Bekijk de drinkwaterleidingen- en tanks. Zijn deze niet geschikt voor temperaturen onder nul? Zet dan op de vergunning dat de truck alleen gebruikt mag worden bij temperaturen boven nul.

- ☑ Zijn de drinkvoorzieningen goed schoon te maken, bv d.m.v. een toegangsdeur? Zo niet, dan is de truck niet geschikt voor lange afstand. Specificeer dit in de vergunning.

Laadoppervlakte

- ☑ Meet alleen de oppervlakte die de dieren ook daadwerkelijk kunnen gebruiken. Bij dubbeldoeltrucks is er vaak een beperkt ruimte tussen de wielkasten waar runderen zich niet kunnen omdraaien en er onvoldoende ventilatie is. Reken deze ruimte, maar ook ongelijke vloeren zoals verhoogde wielkasten, niet mee.
- ☑ Specificeer duidelijk in welk compartiment minder of geen dieren geladen mogen worden i.v.m. ongelijke vloeren, beperkte draai-ruimte of onvoldoende ventilatie.
- ☑ Als wielkasten boven de laadvloer uitsteken, specificeer dan dat de truck alleen gebruikt mag worden als er een dikke laag stro ligt, zodat verwondingen voorkomen worden.

Algemeen

- ☑ Specificeer hoeveel laadvloeren geladen mogen worden in geval van kleine dieren (varkens, kalveren, geiten en schapen) en in het geval van runderen. Let op dat bij kleine dieren problemen kunnen ontstaan bij het laden op drie levels, namelijk dat poten vast kunnen komen te zitten als de vloer op gelijke hoogte zit met de ventilatieopeningen. Specificeer in de vergunning voor welke diersoorten en hoeveel laadvloeren de truck is toegestaan.

[1] http://web.altagenetics.com/netherlands/DairyBasics/Details/1884_Helft-van-de-koeien-drinkt-vuil-water.html